



Complexnummer: 508732

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Aardenburg

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

508733, 508734

Woonplaats

Doorn

Gemeente

Utrechtse Heuvelrug

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdoject

Dribergsestraatweg 1, 3941 ZV te Doorn

Complexomschrijving

Inleiding

De buitenplaats 'Aardenburg' is in 1860 door de Amsterdamse bankier J. van Eeghen gesticht. Het terrein is vermoedelijk door de tuinarchitect en boomkweker Jan Copijn, vanaf 1860 getransformeerd tot een sober landschapspark, met glooiende weiden rondom het huis, een serpentinevijver voor het huis, slingerpaden en bospartijen. In 1861 werd met de bouw van het landhuis begonnen. Het ontwerp was van architect L.H. Ebersson. Dit huis had een vrijwel vierkante plattegrond, was twee bouwlagen hoog onder een met pannen gedekt afgeplat schilddak.

Het bezit is in de jaren 1874 en 1897 uitgebreid. In 1874 met aankopen van stukken grond die aan Huis Doorn toebehoorden en in 1897 werd een uitbreiding aan de westzijde gerealiseerd met gronden die toebehoorden aan Moersbergen. In 1902 is door S.P. van Eeghen aan Hendrik Copijn de opdracht gegeven het park te reorganiseren en het landschappelijk deel van het park te vergroten. Copijn nam het ontwerp van zijn vader als uitgangspunt en verlengde de vijver aan de westzijde van het huis en leidde deze door een parkbos in een kunstmatig gevormd heuvellandschap waarin kunstmatige rotspartijen, slingerpaden, bruggen en een 'ravijn' zijn aangelegd.

Het oostelijk deel van het park is ingericht met een weide en een rozentuin. In de nabijheid daarvan stonden een speelhuisje en een theehuisje. De beplanting werd uitgebreid met vele inheemse en uitheemse boom- en struiksoorten. Vrijwel tegelijkertijd werd ook een aanvang genomen met de uitbreiding en interne verbouwing van het landhuis door de Amsterdamse architect C.B. Posthumus

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Meyjes. De uitbreiding aan de zuid- en oostzijde is in de stijl van het bestaande landhuis uitgevoerd. Het oorspronkelijk bouwvolume is nog gedeeltelijk herkenbaar gebleven.

In 1946 kwam het terrein en huis in handen van het Ministerie van Defensie, dat de buitenplaats Aardenburg tot een herstellingsoord voor militairen bestemde. In 1947 begon men met de bouw van een twaalfstal paviljoens in het oostelijk deel van het park welke buiten de bescherming vallen. Ook het park rond deze paviljoens valt buiten de bescherming.

Omschrijving

De te beschermen BUITENPLAATS AARDENBURG wordt aan de westzijde begrensd door de Pittesteeg, aan de noordzijde door de Driebergsestraatweg, aan de oostzijde door de kadastrale perceelsgrens en aan de zuidzijde door de Molenweg. Binnen de genoemde begrenzing bevinden zich de volgende, voor bescherming in aanmerking komende complex-onderdelen:

1. het landhuis (rijksmonument 13266) 2. het park (rijksmonument 13266)

Waardering

De buitenplaats Aardenburg, met de hierboven genoemde complexonderdelen is van cultuurhistorische waarde vanwege de ontstaans- en bewoningsgeschiedenis en als voorbeeld van een negentiende eeuwse buitenplaats alsmede van grote ensemblewaarde als onderdeel van de Stichtse Lustwarande en vanwege de eenheid tussen landhuis en omringende park.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 508733

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 september 1998
Kadaster deel/nr	82795/29

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Doorn	Utrechtse Heuvelrug	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Doorn	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doorn	A			7846

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 1

Vrijstaand LANDHUIS uit 1861 naar ontwerp van L.H. Ebersson en in 1902 verbouwd en uitgebreid door C.B. Posthumus Meyjes. Het huis heeft een nagenoeg rechthoekige plattegrond. Het huis is gedeeltelijk onderkelderd en heeft twee bouwlagen onder een met kruispannen gedekt samengesteld en afgeplat schilddak, waarin een aantal dakkapellen met frontonbekroning zijn gezet. De uitbreiding van 1902 aan de zuid- en oostzijde is in de stijl van het bestaande landhuis uitgevoerd. Alle wit bepleisterde gevels zijn voorzien van een hardstenen plint. De gevels zijn verfraaid met geprofileerde cordonbanden tussen de eerste en tweede bouwlaag en zijn op de hoeken geaccentueerd met lisenen die in de eerste bouwlaag voorzien zijn van horizontale voegen. In de tweede bouwlaag hebben de lisenen een casementinvulling met médaillon. Het deel van de rechtergevel (westzijde), dat van vóór de uitbreiding stamt, heeft op de hoeken twee gekoppelde lisenen. De gevels worden door middel van een houten daklijst met casementen en médaillons afgesloten. Een uitkragende dakgoot wordt door houten consoles ondersteund. De vensters hebben voornamelijk zesruits schuiframen en zijn voorzien van persiënnes.

De noordgevel heeft een breedte van vijf vensterassen, waarvan de meest linker as in de tweede bouwlaag iets terugligt. Hiervoor bevindt zich een balkon met ijzeren hekwerk.

De zuidgevel is vier vensterassen breed, met in de tweede as van links de voormalige dienstingang. Rechts springt de gevel terug. In de binnenhoek is een muur gezet die een pergola ondersteunt. Rechts daarvan, op de hoek met de achtergevel, bevindt zich een vierzijdige veranda die is geconstrueerd uit opengewerkte, houten hoekstijlen, waartussen aan de bovenzijde een opengewerkte toeg is gezet. Het dak van de veranda is met glaspanelen dichtgezet.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De west- of rechtergevel is zes vensterassen breed. Links heeft de gevel een voorsprong van drie vensterassen. Deze voorsprong vormt het oudste deel en heeft in de middenas een ingangspartij onder een smeedijzeren luifel die aansluit op het erboven geplaatste balkon. Het naar achteren geplaatste bouwvolume van drie vensterassen breedte betreft de uitbreiding van Posthumes Meyjes uit 1902.

De oost- of linkergevel heeft aan de rechterzijde een vierzijdige uitbouw van twee bouwlagen onder schilddak. Direct rechts van deze uitbouw is een omlopende vijfzijdige, houten veranda met houten hek onder een zinken afdak gezet. De veranda komt wat detaillering en constructie betreft nagenoeg overeen met de andere veranda. Het dak heeft echter een zinken bekleding gekregen.

De indeling van het huis is nog grotendeels origineel. Het interieur is met de verbouwing en uitbreiding van 1902 aangepast en vernieuwd. De hoofdentree in de westgevel bevindt zich in het oude gedeelte van het huis. De vestibule, waaraan twee kleine vertrekken liggen, grenst in oostelijke richting aan een L-vormige centrale hal, die bijna een kwart van de totale oppervlakte van het oude huis in beslag neemt. Aan deze hal liggen de salon, grote kamer en ontvangstkamer. Een deur rechts leidt naar een lange gang, waaraan diverse functionele ruimten liggen, waaronder een naderhand sterk vergrootte keuken en een diensttrap. De centrale hal heeft een mozaïekvloer in waaiermotief, waarin gestyleerde bloemen zijn verwerkt. De vloer is omgeven door een meanderrand en een rand met gestyleerde bloemmotieven. De hal heeft een houten lambrizing en een rijk gedetailleerde houten trap met baluster hekwerk. Het trappenhuis wordt overdekt met een monumentale lichtkoepel van glas in lood. In de diverse kamers op de begane grond, en in mindere mate op de verdieping, bevinden zich originele neoclassicistische schouwen uit 1862 in marmer of hout uitgevoerd. In het zuidoostelijk vertrek, aangrenzend aan de hal op de begane grond bevindt zich een schouw uit 1902 in Art nouveaustijl. De schouw heeft een rijk geornamenteerd tegeltableau met vogels, bloemen en bladeren. De grote kamer aan de oostkant heeft een houten lambrizing en een balkenplafond met rijk bewerkte consoles. Diverse kamers zijn tevens voorzien van paneellambrizing en stoffen behang. Genoemde elementen vallen onder de rijksbescherming.

Waardering

Het landhuis Aardenburg is van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een bouwtype en vanwege de gaaf bewaarde interieurelementen. Alsmede van cultuurhistorische waarde vanwege de ontstaans- en bewoningsgeschiedenis. Tevens van grote ensemblewaarde als onderdeel van het complex in relatie met het omliggende park.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 508734

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 september 1998
Kadaster deel/nr	82795/15

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Doorn	Utrechtse Heuvelrug	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Doorn	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doorn	A			7844
Doorn	A			7845
Doorn	A			7846
Doorn	A			2768

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 2

De begrenzing van het te beschermen PARK AARDENBURG in late-landschapsstijl, loopt langs de Dribergsestraatweg in het noorden tot aan de Pittesteeg (westen), vervolgens de Pittesteeg volgend in zuidelijke richting tot aan de Molenweg, vervolgens de Molenweg volgend in oostelijke richting tot aan de niet in gebruik zijnde achteringang. Vanaf hier volgt de grens de kadastrale perceelsgrens langs een onverharde weg in noordelijk richting tot aan de oprijlaan die in oostelijke richting loopt. De grens kruist deze weg en loopt achter de bebouwing die hier langs de noordzijde van de laan staan buigt daarna in noordelijk richting, de perceelsgrens volgend, tot aan de Dribergsestraatweg. Het meest oostelijke deel van het park, dat voornamelijk uit parkbos bestaat, is buiten de bescherming gelaten, omdat hier sinds de Tweede Wereldoorlog een groot aantal paviljoens is gebouwd die het oorspronkelijke karakter hebben aangetast. De eerste parkaanleg van J. Copijn is gecomponeerd rondom het landhuis Aardenburg en bestaat uit een rechthoekige, licht geaccidenteerde weide die tussen de Dribergsestraatweg en het landhuis ligt. De weide is beplant met solitairen en boomgroepen (voornamelijk eiken en beuken) die de dieptewerking versterken, terwijl de beslotenheid van de weide door hoge boombeplanting aan de randen is bewerkstelligd. Vanaf de Dribergsestraatweg is een aantal doorkijken met zichtassen op het landhuis. Vanuit het huis loopt een zichtas in noordoostelijke richting en een zichtas in oostelijke richting die eindigt in het parkbos dat buiten de bescherming valt.

In het westen wordt de weide begrensd door de oprijlaan die langs de portierswoning, het landhuis en het koetshuis naar het zuiden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



loopt. De portierswoning en het koetshuis vallen buiten de bescherming. Deze oprijlaan fungeert tevens als scheidslijn tussen het oostelijk deel van het park met de weide en het landhuis, en het westelijk deel dat door H. Copijn in 1902 is ingericht. Het bindende element tussen de weide en de uitbreiding van H. Copijn, is de vijverpartij die in het noordwestelijke deel van de weide als een komvormige vijver begint en verder als een serpentinevijver onder de oprijlaan naar het zuidwesten loopt. De vijver loopt grotendeels door een gemengd parkbos. Het terrein is hier geaccidenteerd en wordt door twee hoge heuvels in het zuiden afgesloten. De vijver verbreedt zich halverwege en is hier voorzien van een klein eilandje dat met bomen en struiken begroeid is. Na de verbreding versmalt de vijver zich en loopt tussen twee hoge heuvels door. Aan de voet van de heuvels zijn imitatie rotspartijen aangebracht. Beide heuvels zijn door middel van een hoge brug over de vijver met elkaar verbonden. Op de brug is vanwege de hoogte een fraai uitzicht over de vijverpartij te zien. De brug is niet origineel. Ten zuiden van genoemde heuvels, fungeert de vijver als grens tussen het parkbos aan de westzijde en een rechthoekige weide aan de oostzijde. De vijver eindigt tenslotte in de uiterste zuidwesthoek van het terrein.

Waardering

Het landschapspark van de voormalige buitenplaats Aardenburg is van (tuin)architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een park in late-landschapsstijl en als onderdeel van het oeuvre van J. Copijn en H. Copijn. Tevens van ensemblewaarde in relatie met het landhuis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument